

Rutin för kontakt mellan smittskyddsenheten och länsstyrelsen vid misstanke om smittsam djursjukdom som kan utgöra ett hot mot människors hälsa

Syfte

Att tydliggöra kontaktrutinerna mellan smittskyddsenheten och länsstyrelsen vid misstanke om smittsam djursjukdom som kan utgöra ett hot mot människors hälsa.

Omfattning

Rutinen gäller smittskyddsläkaren och länsveterinären i Örebro län samt tjänsteman i beredskap (TiB) i Region Örebro län och på Länsstyrelsen i Örebro län.

Ansvar

Smittskyddsläkaren får kännedom om misstänkta eller konstaterade fall av zoonotiska sjukdomar hos människor via behandlande läkare och/eller laboratorium. Smittskyddsläkaren ansvarar för att informera länsveterinär om diagnosticerade fall hos människa av de uppräknade sjukdomarna nedan i de fall där detta bedöms relevant.

Behandlande läkare är primärt ansvarig för smittspårning, utredning och eventuell läkemedelsbehandling (postexpositionspylax) för att förebygga sjukdom till de personer som kan ha blivit utsatta för smitta. Beroende på diagnos och situation kan detta behöva ske i samråd med smittskyddsläkaren som också har ansvar att besluta om utvidgad utredning och smittspårning för att förebygga smitta till andra personer. Smittskyddsläkaren informerar vid behov Folkhälsomyndighetens TiB och Region Örebro läns TiB.

Länsveterinären får kännedom om misstänkta eller konstaterade fall av zoonotiska sjukdomar hos djur via veterinär, laboratorium och/eller Jordbruksverket. Länsveterinärens ansvar är att informera smittskyddsläkaren. I rutinen nedan framgår hur bråttom det är för respektive diagnos.

Länsveterinären tillsynar att den rapporterade veterinären följt lagstiftningen om rapportering och information till djurägaren. Om smittspårning är aktuellt handläggs detta av Jordbruksverket.

Gällande **arbetsgivarens riskbedömning och behov av personlig skyddsutrustning** hänvisas till Arbetsmiljöverkets föreskrifter [[AFS 2018:4](#)], och [[AFS 2001:3](#)]. Behovet av skyddsutrustning behöver bedömas i varje enskilt fall och ansvaret är arbetsgivarens.

Smittskyddsläkaren informeras omgående

1. Vid misstanke om eller bekräftat fall av epizootier hos djur

Gäller följande epizootier som är zoonoser och som kan drabba människor:

- Mjältbrand (antrax)
- Rabies
- Mpox (apkoppor)
- Brucellos
- Filovirusinfektion hos primater
- Fågelinfluensa
- Rift Valley fever
- Tuberkulos, samtliga fynd
- Virala encefaliter och encefalomyeliter hos häst (särskilt West Nile-virus)
- Transmissibla spongiforma encefalopatier (TSE)

2. När en människa exponerats för möjlig rabiessmitta

Ställningstagande till postexpositionsprofylax görs av smittskyddsläkare/infektionsbakjour.

Informationsuppgifter till smittskyddsläkaren inför kontakt:

- Person- och kontaktuppgifter till den/dem som har hanterat djuret/djuren och om/vilken skyddsutrustning som använts.
- Person- och kontaktuppgifter till djurägaren.
- Kontaktuppgifter till ansvarig veterinär.
- SVA:s bedömning av misstankegrad och behov av skyndsamhet samt kontaktuppgifter till den som handlagt ärendet på SVA om SVA har blivit involverade.
- Information om andra myndigheter (till exempel Jordbruksverket) eller aktuell kommun informerats samt kontaktuppgifter till handläggare där dessa finns att tillgå.
- Information om eventuellt samverkansmöte.

Smittskyddsläkaren bör informeras under kontorstid

Vid bekräftat fall av vissa zoonoser hos djur

- Campylobacter vid utbrott/ökning av antal fall
- EHEC/VTEC vid serotyp som kan ge sjukdom hos människa
- ESBL-CARBA
- Hemisolering vid illegal införsel av hund
- Leishmaniasis
- Leptospiros
- MRSA, MRSP eller andra meticillinresistenta stafylokocker
- Q-feber
- Rävens dvärgbandmask (*Echinococcus multilocularis*)
- Hundens dvärgbandmask (*Echinococcus granulosus*)
- Listerios
- Salmonella vid utbrott/ökning av antal fall
- Trikinellos
- Tularemi
- Yersinios

Övriga fall där länsveterinär bedömer att smittskyddsläkare bör informeras

Sjukdomar där Länsstyrelsen bör kontaktas omgående:

- Rabies
- Mjältbrand
- Fågelinfluensa

Sjukdomar där Länsstyrelsen bör kontaktas under kontorstid:

Alla humanfall av

- Trikinellos
- Virala encefaliter och encefalomyeliter hos häst (särskilt West Nile-virus)
- Transmissibla spongiforma encefalopatier (TSE)
- Rift Valley fever

Konstaterade fall hos personer som arbetar med livsmedelsproducerande djur (tex gris-, fjäderfä- och nötbesättningar) eller försäljning av djur (djuraffär).

- Tuberkulos
- MRSA
- Brucellos
- Salmonella
- Yersinios

Övriga fall där smittskyddsläkare bedömer att länsstyrelsen bör informeras.

Kontaktrutiner

Under kontorstid kontaktas smittskyddsläkaren i Örebro i län per telefon alternativt e-post till funktionsbrevlådan smittskydd@regionorebrolan.se i vilket önskemål om kontakt framgår. Inga personuppgifter. Exempel: "misstänkt fall av smittsam sjukdom hos djur".

Om brådskande ärende under kvällar och helger kontaktas Region Örebro läns TiB som i sin tur kontaktar smittskyddsläkare och i andra hand infektionsbakjour.

Kontaktuppgifter

Smittskyddsläkaren och/eller smittskyddssjuksköterska (kontorstid)

- Smittskyddsenhetens gemensamma telefonnummer 019-602 11 30
- E-post: smittskydd@regionorebrolan.se

TiB – Region Örebro län

- Via växel 019-602 10 00

Länsveterinären

- Via växel 010- 224 80 00, be att få prata med länsveterinär.
- E-post: lansveterinar.orebro@lansstyrelsen.se

TiB Länsstyrelsen Örebro

- Via 08-454 20 92 (SOS alarm svarar)

Kommunikation

Säkerställ att människor/djurägare som varit i närheten av misstänkt smitta får fortlöpande information om åtgärder, provtagningar och lägesbild. Kom överens om vem/vilka som är kontaktpersoner och vilken information som ska delges.

Jordbruksverket är beslutande instans vid epizooti. SVA är sakkunnig myndighet.

Länsstyrelsen/länsveterinären är talesperson och informerar om hur sjukdomen yttrar sig hos djur och vilka åtgärder som kan bli aktuella. Länsveterinären informerar även om Jordbruksverkets beslut.

Smittskyddsläkaren är talesperson avseende risken för smitta till människor och ger information om hur sjukdomen yttrar sig hos människa samt vilken vård och behandling som kan bli aktuell. Vid behov kopplas Folkhälsomyndigheten in.

Sekretess

Inom hälso- och sjukvården, både offentlig och privat, råder sekretess och tystnadsplikt kring personuppgifter. Var sparsam med information i e-post.

Användbara länkar

- Smittskyddsläkarföreningens smittskyddsblad finns för de flesta anmälningspliktiga diagnoser. Bladen består av två delar, ett blad för läkare och ett för patienten. Smittskyddsbladen är tänkta som ett stöd och snabb checklista för behandlande läkare vad gäller till exempel handläggning, smittspårning och anmälan. <https://slf.se/smittskyddslakarforeningen/smittskyddsblad/>
- SVA:s information om epizootier, [Epizootisjukdomar - SVA](#)
- Jordbruksverkets Epizootihandbok, [Nationell beredskapsplan för allvarliga smittsamma djursjukdomar \(BAS\) - Jordbruksverket.se](#)
- Jordbruksverkets Föreskrifter om biosäkerhetsåtgärder samt anmälan och övervakning av djursjukdomar och smittämnen; [SJVFS 2021:10 Saknr K12 Statens jordbruksverks föreskrifter](#)
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om förebyggande och särskilda åtgärder avseende hygien m.m. för att förhindra spridning av zoonoser och andra smittämnen; SJVFS 2013:14, Saknr K112 [Statens jordbruksverks föreskrifter om förebyggande åtgärder avseende hygien m \(jordbruksverket.se\)](#)
- MRSA hos hund, och katt, SVA, [MRSA hos katt och hund - SVA](#)
- Förebyggande av spridning av MRSA från människa till lantbrukets djur, Socialstyrelsen [Förebyggande av spridning av MRSA från människa till lantbrukets djur \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)